

עמו, אם לא עומד בו, שארה פסותה וענתה לא יגרע. שארה - זה הגלגול הראשון, שאר בשרו, פסותה - פי היא כסותה לבדה היא שמלתו לעורו, זה הגלגול השני, וענתה - האדם היחוד שלו, שהוא הגלגול השלישי.

אמר רבי שמעון: זקן זקן, פתח בדברים יותר, שהרי דברך סתומים. אמר לו אותו זקן: שארה זה המזון מצד הימין, שמשם כל המזון בא, וזה שכתוב פותח את ידיך ומשביע לכל חי רצון.

כסותה מצד השמאל, שהיא כסות עינים, שמשם העריות לשמאל, משום שצד השמאל שם הפגם, זהו שכתוב מצפון תפתח הרעה, ומשום זה נאמר ביצחק ויהי כי זקן יצחק ותכהין עיניו מראות, ושם צריך פסוי, ומשה באותו שנאמר בו ויסתר משה פניו כי ירא מהביט אל האלהים, ומשום זה ציצית ותפלין הם הכסוי שלה. זהו שכתוב פי היא כסותה לבדה היא שמלתו לעורו, (ובעור של תפלין כסותה לבדה היא שמלתו לעורו), בעור של תפלין כסותה על ארבע כנפות כסותה אשר תכסה בה.

וענתה מצדו של העמוד האמצעי, שהוא ישראל שמע ישראל, לשם היחוד שלה. זהו שכתוב ואם שלש אלה לא יעשה לה ויצאה חנם אין כסף, שהן כל אלה יפעל א"ל פעמים שלוש עם גבר.

האב, שהוא חכמה, בשלשת אלה יורד בגלגול, והרי כתוב באדם וחוה שעלו למטה שנים וירדו שבע. אמר, ודאי כף הוא, שהם אדם וחוה, קנין ותאומתו,

קיימא ליה שעפתא דאיהי בת זוגיה דאתגלגל עמיה, אם לא קיימא ביה שארה כסותה וענתה לא יגרע, שארה דא גלגולא קדמאה, שאר בשרו, כסותה פי היא כסותה לבדה היא שמלתו לעורו (שם כב כו) דא גלגולא תניינא, וענתה אדם יחודא דיליה דאיהו גלגולא תליתאה.

אמר רבי שמעון סבא סבא פתח מלין יתיר דהא סתימין מלין דילך, אמר ליה ההוא סבא, שארה דא מזונא מסטרא דימינא דמתמן כל מזונא קא אתיא, הדא הוא דכתיב (תהלים קמה טז) פותח את ידיך ומשביע לכל חי רצון.

כסותה מסטרא דשמאלא דאיהו כסות עינים, דמתמן עריין לשמאלא, בגין דסטרא שמאלא תמן פגימו, הדא הוא דכתיב (ירמיה א יד) מצפון תפתח הרעה, ובגין דא אתמר ביצחק (בראשית כז א) ויהי כי זקן יצחק ותכהין עיניו מראות, ותמן צריך פסויא, ומשה בההוא אתמר ביה (שמות ג ו) ויסתר משה פניו כי ירא מהביט אל האלהים, ובגין דא ציצית ותפלין אינון פסויא דילה, הדא הוא דכתיב פי היא כסותה לבדה היא שמלתו לעורו, (ובעור ותפלין, כסותה לבדה היא שמלתו לעורו), בעור ותפלין, כסותה על ארבע כנפות כסותה אשר תכסה בה (דברים כב יב).

וענתה מסטרא דעמודא דאמצעייתא דאיהו ישראל שמע ישראל, לתמן יחודא

דילה, הדא הוא דכתיב (שמות כא יא) ואם שלש אלה לא יעשה לה ויצאה חנם אין כסף, דהן כל אלה יפעל א"ל פעמים שלוש עם גבר (איוב

לג כט).

אבא דאיהו חכמה באלין תלת נחית בגלגול, והא כתיב באדם וחוה

הַבֵּל וּשְׁתֵּי תְאוּמוֹתָיו. וְקִיָּן, מִשּׁוּם שֶׁלְהֵבֵל הָיוּ שְׁתֵּי תְאוּמוֹת וְלוֹ לֹא הָיְתָה אֶלָּא אַחַת, קָנָא לְהֵבֵל, וְזֶה גֵרַם לוֹ, כִּי שֶׁבַע יְפוּל צִדִּיק וְקָם, שִׁחַטָא בְשִׁכְיֵנָה שְׁהִיא בַת שֶׁבַע, וּמִשּׁוּם זֶה נִפְל בְּשֶׁבַע, שֶׁהָאִשָּׁה גֵרְמָה לוֹ מִיְתָה, וְזוֹ הִירִידָה שְׁלוֹ שִׁירְדָה הַשִּׁכְיֵנָה הַתַּחְתּוֹנָה מִמְּקוֹמָהּ.

וְאַחַר שֶׁנִּשְׁרַשׁ בָּהּ (שֶׁהִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהּ) הָאֵילָן, וְיִרְדָה לְשֵׁם הַנְּבִיעָה לְעֵשׂוֹת פְּרִי, שֶׁהוּא פְרִיָה וְרִבְיָה, זֶה גֵרַם אָדָם שֶׁנִּבְרָא בְדַמּוּתוֹ, שֶׁהִסְתַּלַּקָה הַנְּבִיעָה מִן הַשִּׁכְיֵנָה הַתַּחְתּוֹנָה וּמִשֶׁבַע הַדְּרָגוֹת שֶׁלָּהּ. לְאַחַר שִׁירְדוֹ לְשֵׁם, הִכַל עָלָה לְמִקּוּמוֹ, וְזֶהוּ סוּד וְקָם.

וְכֵּן הָיְתָה הַנְּבִיעָה שֶׁהִסְתַּלַּקָה מִמֶּנּוּ? הוּ' שֶׁהִסְתַּלַּק עַד אֵין סוּף, שֶׁהוּא הַמְזֵל הַעֲלִיּוֹן, שִׁירְד לוֹ ר' שֶׁהוּא הָאֲבָא לְמִקּוּמוֹ, וְלְאַחַר כֵּן הַעֲלָה הָאָב כָּל בְּנָו לְמִקּוּמוֹ.

(שְׁהוֹרִידִים שְׁהוּא הָאָב לְבָנוֹ, וְאַחַר כֵּן עָלָה הָאָב מִבְּנָו לְמִקּוּמוֹ).

(כִּל זֶה מִיּוֹתֵר) (שֶׁהִיא הַשְּׁעָה שְׁעוּמְדָת לוֹ, אֲשֶׁרִי מִי שְׁעוּמְדָת לוֹ וְלֹא דְחוּקָה לוֹ הַשְּׁעָה, כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְוֵה, כֵּל הַדּוּחַק אֶת הַשְּׁעָה, הַשְּׁעָה דוּחַקְתּוֹ. וְהָרִי רַבִּי פְדָת שְׁדַחְקָה לוֹ הַשְּׁעָה, אָמַר לוֹ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא: הָאֵם תִּרְצָה שְׁאַחְרִיב אֶת הָעוֹלָם, וְאֶפְשֶׁר שֶׁתִּפְּל בְּשְׁעָה שֶׁל מְזוֹנוֹת? אָמַר לוֹ הַמְּנֹרָה הַקְּדוּשָׁה: לְמָה כָּל זֶה? אָמַר לוֹ: זֶה סוּד גְּדוּל שְׁמַעְתִּי, שְׁאָדָם שֶׁבָּא בְּגִלְגוּל וְהִתְחַיֵּב לְרַבּוֹנוֹ לְפָנָי שִׁיבָא לְעוֹלָם, אִף עַל גַּב שִׁיעֲשֶׂה כְּמָה זְכוּיֹת, לֹא בְּזִכּוֹתוֹ הַדְּבָר תְּלוּי, שֶׁהָרִי מְזֵלוֹ גֵרַם לוֹ, וְכֵּן שְׁאָמַר הָאֵם תִּרְצָה שְׁאַחְרִיב אֶת הָעוֹלָם וְאֶפְשֶׁר שֶׁתִּפְּל בְּשְׁעָה שֶׁל מְזוֹנוֹת - בְּיָדָי כֵּן שְׁמַעְתִּי, שֶׁלְכָל צִדִּיק וְצִדִּיק יֵשׁ עוֹלָם בְּפָנָי עֲצָמוֹ, וְזֶה

דְּסִלְקִין בְּמִטָּה שְׁנַיִם וְיִרְדוּ שֶׁבַע, אָמַר, וְדָא הֵכִי אִיהוּ דְאֵינוֹן אָדָם וְחַיָּה, קִיָּן וְתְאוּמָתוֹ, הֵבֵל וְתִרְיָן תְּאוּמוֹתָיו, וְקִיָּן בְּגִין דְּהוּוּ לְהֵבֵל תִּרְיָן תְּאוּמוֹת וְלִיָּה לָא הָוָה אֶלָּא חַד, קִנְי לְהֵבֵל, וְדָא גָרִים לִיָּה פִי שֶׁבַע יְפוּל צִדִּיק וְקָם (מִשְׁלִי כַד טז), דְּחַב בְּשִׁכְיֵנְתָא דְאִיהוּ בַת שֶׁבַע, וּבְגִין דָּא נִפְל בְּשֶׁבַע, דְּאַתְתָּא גָרִים לָהּ מִיְתָה, וְדָא יִרְדָה דִּילִיָּה דְנַחֲיִתָת שְׁכִינְתָּא תַּתְּאָה מְאַתְרָהּ א.

וְלִבְתֵּר דְאֲשַׁתְּרַשׁ בָּהּ (ג"א) דְאֲשַׁתְּמַשׁ בְּהָאִי) אֵילָנָא, וְנַחֲיִת תְּמָן נְבִיעוֹ לְמַעְבַּד אֵיבָא דְאִיהוּ פְרִיָה וְרִבְיָה, דָּא גָרִים אָדָם דְאַתְּבְרִי בְּדִיוֹקְנֵיהּ, דְאֲסַתְּלַק נְבִיעוֹ מִשְׁכִּינְתָּא תַּתְּאָה וּמִשֶׁבַע דְרָגִין דִּילָהּ, לְבְתֵר דְנַחֲיִתוֹ תְּמָן, כִּלְאָ סְלִיק לְאַתְרֵיהּ, וְרָזָא אִיהוּ וְקָם.

וְכֵּן הָוָה נְבִיעוֹ דְאֲסַתְּלַק מִנֵּיהּ, ו' דְאֲסַתְּלַק עַד אֵין סוּף דְאִיהוּ מְזֵלָא עֲלָאָה, דְנַחֲיִת לִיָּה ו' דְאִיהוּ אֲבָא לְאַתְרֵיהּ, וְלִבְתֵּר סְלִיק אֲבָא כָּל בְּרִיָּה לְאַתְרֵיהּ. (ג"א) דְנַחֲיִת לוֹן דְאִיהוּ אֲבָא לְבְרִיָּה, וְלִבְתֵּר סְלִיק אֲבָא מִבְּרִיָּה לְאַתְרֵיהּ).

(כִּל זֶה מִיּוֹתֵר) (דְאִיהוּ שְׁעָתָא דְקִיָּימָא לִיָּה וְכָאָה אִיהוּ מָאן דְקִיָּימָא לִיָּה וְלֹא דְחוּקָא לִיָּה שְׁעָתָא כְּמָה דְאִוְקְמוּהּ כָּל הַדּוּחַק אֶת הַשְּׁעָה שְׁעָה דוּחַקְתּוֹ וְהָא רַבִּי פְדָת דְדְחִיקָא לִיָּה שְׁעָתָא אָמַר לִיָּה קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא אִי בְעִית דְאַחְרִיב עֲלֵמָא וְאֶפְשֶׁר דְנִפְלָת בְּשְׁעָתָא דְמוּזְנֵי אָמַר לִיָּה בּוֹצִינָא קְרִישָׁא כּוּלִי הָאִי אִמְאִי אָמַר לִיָּה דָא רָזָא רִבְרָבָא שְׁמַעְנָא דְבֵר נִשׁ דְאֵתִי בְּגִלְגוּלָא וְאַתְחַיִּיב לְמִאֲרִיָּה קָדָם דִּיִּתִי לְעֲלֵמָא אִף עַל גַּב דְיַעֲבִיד כְּמָה וְכוּן לֹאוּ בְּזִכּוֹתֵיהּ תְּלִיָּא מִלְתָּא דְהָא מְזִלְיָה גָרִים לִיָּה וְכֵּן דְאָמַר אִי בְעִית דְאַחְרִיב לְעֲלֵמָא וְאֶפְשֶׁר דְנִפְלָת בְּשְׁעָתָא דְמוּזְנֵי בּוּדָאִי הֵכִי שְׁמַעְנָא דְכָל צִדִּיקָא וְצִדִּיקָא אִית לִיָּה עוֹלָם בְּפָנָי עֲצָמוֹ וְדָא גּוּפָא דְבֵר נִשׁ דְאַתְקִרִי עוֹלָם קָטָן וּבְגִין דָּא אָמַר אִי בְעִית דְאַחְרִיבִיהּ לְעֲלֵמָא וְאִיִּתִי לִיָּה בְּגוּפָא אַחְרָא וְאֶפְשֶׁר דְנִפְלָת בְּשְׁעָתָא דְמוּזְנֵי אָמַר לִיָּה